

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. De Mennonistis, Deistis & Trinitarijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

grauit, ibique sub nomine Ioannis à Bruel aliquādiu latens An. 1556. moriturus prædixit, se post triennium resurrecturum, suisque sectatoribus amplissima munera largiturum. Quod dictum mirabile, non euenit quidem resurgendo; sed alio modo quam ipse præcœuit. Siquidem post mortem eius agniti ossa sepulchro extracta, & à carnifice vna cum ipsius libris cremata sunt, & discipuli eius aliquot publice errorem ab urate suat coacti. Nec tamen vnâ cum ipso impia hæc hæresis fuit extincta, quum etiamnum in Belgio & Trans-Isalania Dauidistæ reperiantur, tantæ cæcitatibus, vt magistri sui aduentum etiamnum præstolentur. Vanus ram in vno quam in altero propheta nec resurrexit; nec suis mirabilia manifestauit. Apoplexia enim correptus, vsu linguæ amissio, obij, ossibus & reliquijs, vt diximus, combastis.

V. Circa idem tempus nempe An. 1545. Mennonistarum secta prodijt, auctore quodam Mennone Simonis Frisio, (a) qui Anabaptistarum deliria in methodum redegit. Hi (b) summam blasphemiam (b) negant Iesum Christum esse Dei Filium, & Maria Virginis substantia natum, sed dicunt eum substantiam suam à calo atulisse Hominem hunc notum sibi fuisse. Lindanus scribit (c) qui per Frisiam, Hollandiam & Selandiam magnam animarum stragem dedit Initio Lucherani Prædicantis officio in Ditmarsia fugebatur. A discipulis eius etiam armis res tentata fuit, direptis nonnullis oppidis. sed magna ex parte cæsi fuerunt; quamuis hodieque multi in Hollandia & vtraque Frisia reperiantur. Et sicut Lutherus seipsum Angelorum iudicem constituit; sic Menno & Angelorum & omnium terræ Principum iudicem se fore dicebat, vt Hofsius scribit. Idem alio nomine Maliape, & in Frisia Tibba à Tibba quodam Mennonis coniurato vocari consueuerunt.

Ex alia parte in Polonia circa An. 1564. Deista alia Trinitarij & Trithesta dicti, exorti sunt à Georgio Paulò Cracouienſi prædicante Pauli Valentini Gentilis discipulo (d) qui & librum de controuersijs nostri temporis edidit & dicto anno Schema huiusmodi proposuit, quo se suamque hæresin luculenter depinxit. Templum representabat, in cuius tecto Lutherus sedens regulas dei ciebat, Calvinus ad parietes collocatus eos concutiebat vi & machinis, ipse ad fundamenta consistens ea subiebat, dicens, non omnia Luthero Deum dedisse, plura Caluino sibi vero & suis maiora esse reuelata, illiquippe in Ecclesia & sacris eius conuellendis re-

formando occupati fuerunt, hic in fundamento ipso Deo reformando laborauit. Hic & sui sectatores tres Deos diuersis gradibus statuunt: Deum Patrem verum Deum; Filium Dei, non vnicum, Patre minore; Spiritum S. & ipsum Deum, sed Filio minore. Idem per summam contumeliam Symbolum S. Athanasij vocant Symbolum Sathanasij. Stanislaus Baro Polonus, & Matthias Staduitius scribunt, Deistas opinionem suam Caluini, Martyris, Musculi & Bullingeri auctoritate defendere. (e) Certe Testamenti Noui exstat liber Anno M. D. XXXVIII. Tiguri impressus, in quo pro verbis illis, *Et hi tres vnus sunt*, legitur, *Et hi tres seruiunt in vnus*. Quo loco etiam consimiles hæretici in Colloquio Franckenthalensi vsi sunt. Ex quo patet, quam de religione Christiana Lutherus beneficium aperiendo puteum abyssi, & scriptis suis arma furiosis ac desperatis hominibus subministrando, de quibus illi omnia subuertant, & tandem ad omnium hæresicon culmen & fastigium, nempe ad Atheismum, & ipsi perueniant, & alios perducant. Inter hos quidam tanta fuerunt stultitia, vt Mundi tempora singulis Trinitatis personis attribuerint: Deum Patrem aiebant Veteri prædissa Testamento; sed postea sub Nouo omnem suam potestatem in Filij manus consignasse, qui legem suam suis Euangelium promulgauit, & Sacramenta instituerit; sanguine ad tertium vsque Spiritus S. regnum duratura, in quo nullius quam tercia persona futura sit notitia. Habeo librum scriptum manu Ioannis Brocardi, celeberrimi illius Geneuensis schola progressi nugatoris, & Angliæ Regiæ dedicatum, hoc titulo, *De Secundo Iesu Christi Aduentu*, in quo pleraque similem fatuitatem vel insaniam potius redolent. Et tamen hominem hunc quem nos vidimus, & de quo etiam aliquid in libris nostris De Antichristo diximus, multo tamquam eximium Prophetam, sunt venerati Historia nouæ in Francia Ecclesiæ, (f) Deistarum sectæ auctorem facit Gulielmum Postellum: sed sine vlla auctoritate, probatione aut testimonio, idem nobis persuadere conatur. Sed quia magno huic, immo maximo omnium quos sæculum nostrum produxit viro iniuriam fieri, & Atheismi crimen falso impingi certo sci-

a Anatomia Eccl. Cathol. part. 1. Præcol. Resc. Cudsem Gault. Genebrard. An. 1554. b Symb. Apost. Matth. 1. Rom. 1. c in dubio. & Tabul. Analyt. d Anatomia Eccl. Catholica part. 1. Vid. Epist. Polonorum ad Senatum Geneuensem Camis. de corrupt. Verbi Dei. Epist. Deistarum ad Tigurinos. f Lib. 2. Hist. Eccles.

scimus, famam eius hoc loco à calumnijs vindicare, remque omnem vti se habet, vere enarrare constituimus.

Natus est Gulielmus Postellus in Normaniæ præfectura Batentoniensi, missusque ad litterarum studia Lutetiam, breui perfectam Latinæ, Græcæ & Hæbraicæ linguarum cognitionem est adeptus; tanta discendi celeritate, vt libros non legere, sed deuorare videretur, & vno die tantum proficeret quantum alij vix toto mense. Mundum deinde lustrandi & multorum hominum tam vrbes, quam mores videndi desiderio, in Italiam profectus, Venetijs in faminiæ cuiusdam noticiã nonnulli Monialem fuisse aiunt, frequentia per domos hospitaliter pauperibus ministeria exhibere solitam peruenit, & ab eius liberalitate necessaria ad absoluum studiorum cursum; vt & institutã peregrinationem subsidia accepit. Hanc ille semper postea in summa habuit veneratione, numquam aliter quam matrem suam appellans. Cæperat tum summa illa omnium religionum confusio, quæ hominis arrogans sua sponte, vt verum fateamur, & curiosum ingenium ita perturbauit, vt diu quid crederet, aut quod potissimum sequeretur religionem, incertus hæretet. Quare omnia Turcarum, Iudæorum, & Christianorum tam in Græcia quam in Germania & alibi habitantium mysteria excutiebat, ac libros quibus ea continentur, summa cura & attentione legebat. Tandem Romam reuersus, in eam Societatem, quæ tum primum colbat (de qua in sequentibus libris) fuit admissus. Sed quæ admodum admirabilis ingenij magnitudo, & omnium fere linguarum, & scientiarum cognitio facile ei aditum aperuerunt; sic animia etiam, quæ longe supra nos sunt peruestigandi, adeoque cælum penetrandi audacia fecit; vt breui inde sic dimissus. Neque enim vlla alia coercitio aut animaduersio in hac Societate vsurpatur. Certe si in vlllo alio, in hoc homine verum esse apparuit illud Aristorelis, *nullum ingenium magnum esse quod non ambitioni aliquid et arrogantiæ in se habeat*. Ex hac Societate egressus dum Venetias redit, capitur, & Romam mittitur, vbi ab Inquisitione ad perpetuum carcerem fuit damnatus. Sed quia Deus perire illum volebat in quem plena manu dona sua effuderat, factum est, vt in quodam tumultu proturbatis carceris custodibus ac lictoribus euaserit. Hinc reliqua Italia, vbi loquendi quod vellet, licentia ei adempta erat, Geneuam primum, deinde Basileam concessit, tandem vero diligenter excussis. Quin-

glianorum & Calvinistarum tum dogmatis tum moribus, in Franciam reuersus est, à Francisco Rege, summo litterarum Patrono inter Regios Professores receptus; quod ille munus magna cum auditorum admiratione atque vtilitate administravit. Non multo post libellus ab ipso editus, matris ipsius Ioannæ, & Italica lingua Venetæ Virginis (*La Vergine Venetia*) nomen præterens, famæ occasionem dedit vel suspiciosi vel timidis aliter affectis, *vbi David Georgius se nouum Christum ad redemptionem humani generis missum iactabat, sic Postellum sibi imaginari feminas per matrem suam redimendas*. Sed quis credat in tantum tamque exactum ingenium tam insignem cadere potuisse fatuitatem, vel potius insaniam? Scripta certe eius omnia quæ videre nobis contigit, nihil tale præferunt; & à personis honestis & fide dignis, qui familiariter ipso utebantur, accepimus, ipsum Postellum Mundi stultitiam ridere solitum, tam absurdam opinionem de matre ipsius Ioannæ concipientis, quum tamen totus ille libellus Venetæ illius feminæ, quam velut alteram matrem colebat, laudibus esset dedicatus, vt hæc quasi nutritia ipsi persolueret, nomenque eius immortalitati consecraret. Neque enim minus ei debere quam matri suæ Ioannæ existimabat, quod huius quidem lacte esset enutritus, illius vero ope & subsidio tot tantaque peregrinationes confecisset, & ad eam doctrinam peruenisset, qua Mundum veluti restaurare potuisset, si consilio illius voluisset vti. Senem hunc multi Principes & docti viri, ad S. Martinum in Campo tunc habitantem, inuisere solebant: vbi senex canus & barba ad umbilicum vsque promissa venerabilis, tum omnibus tam factis quam dictis admirabilem quandã maiestatem præferens, à cathedra tot tamque graues sententias fundebat, vt numquam ab vlllo visus atque auditus sit, qui non summo illius rursus videndi atque audiendi, & contanto ab ore eius pendendi desiderio teneretur. Aiunt si quando ita poscente rei materia, vehementius dissertare inciperet, oculorum eius veluti igne scintillantium ardorem neminem ferre potuisse. Eius certe sermonibus Carolus IX. Rex vnice fuit deletatus, eoque Philosophum suum appellabat. Hoc interprete idem vsus est quum à rege Ormusio Legati (quorum princeps erat pecuniosus ille Aluarus Mendesijs) litteræ & munera, Bezoardici nempe lapides, venissent. Ferunt tum Postellum ad Regem dixisse, posse se à Galliarum regno ad vltimos vsque Sinas sine vlllo interprete

prete proficisci quod omnium interjectorum tanto terrarum spacio populorum linguas calleret. Porro multis ante obitum suum anas Catholicam religionem unice fuit amplexus, abjectis omnibus quas admirabilis ingenij magnitudo cerebro eius olim forte impresserat, opinionibus totum se Ecclesiam permittebat iudicio. Missæ sacrificium singulari devotione peragebat: sicut in vigilijs Nativitatis Christi media nocte, intento admodum frigore sacrificanti, caput fumare videretur. Quoties vero ad verba Consecrationis pervenisset, extra se positus quodammodo videbatur. Ex hæreticis nullos magis odebat quam Sacramentarios Calvinistas: qui etiam eam ob causam famam tanti hominis turpiter traducere ac denegare ausi sunt. (a) De ijs audi quid sentiat, quid loquatur. Vos, inquit, qui mille contra Deum blasphemias effunditis; qui omnem Ecclesiam contemnitis auctoritatem; qui velut bestia sine ullo sacrificio, sine ullis Christiana religionis mysterijs vivitis; qui modum hunc loquendi Trinitas unus solus Deus, barbarum esse existimatis; qui denique præter formam nihil hominis habetis &c. Eius sunt libri *De Orbis Concordia* quibus omnes hæretici, Judæi, Mahumetani, Pagani, facile refutati possunt, è quibus etiam auctor libri *De Veritate religionis Christianæ*, cum etiam è Lud. Vivis, Savonarolæ & Sæcæni scriptis, quidquid fere in eo probum est & laudabile, haustit. Singularem vero Dei benignitate ei contigit, ut in Catholica Ecclesia extrema sua vota redderet, animamque Deo consignaret, XC. fere annos natus, ultimis verbis testatum faciens quantum ab omnibus hæresibus pravisque opinionibus sui sæculi, abhorreret. Sed hæc de Postello satis. Jam ad alias sectas transeamus, nempe Novorum Ebionitarum (b) qui per Adamum quendam pastorem Anabaptistam in Lithuania suscitati sunt circa An. 1568. Hi Christum non Deum, sed merum hominem professi adversus scripturas, (c) & symbolum ipsum Apostolicum, legalia cum Evangelio servanda esse opinabatur.

VI Inter has maxime detestabilis est eorum secta qui *Antitrinitarii* dicuntur, in Polonia, Lithuania, Moravia & Transilvania admodum frequens: cuius auctor fuit Michael Servetus Hispanus, qui è Lutheranò Calvinistâ Antitrinitarius factus est, supplicio famosus: adjuuctis sibi Georgio Paulo, & Luca Steinbergero Prædicante in Moravia. Ex horum schola prodierunt infelices illi & execrabiles hæretici, Blandratus, Alciatus, Socinus, Geopilis, Gribaldus, Lilmannus, Paulus Niger,

Budneus, Glinanus, Silniscus, & alij, qui pestilentis suæ contagione Samaticos præcipue populos infecerunt. Sed quid horum originem longius quaerimus? Lutherus hos omnes excitavit. Scribens, (d) *Trinitatis nomen in S. Scriptura non exstare, sed ab hominibus esse inventum*. Circa idem vero tempus quo Confessio Augustana sub incude erat, nimirum Anno MDXXX. Servetus hæresis suæ fundamenta iecit, ex Artij & Samosatani stereoribus extructæ. E Mahumetismo etiam aliquid admiscuit; quod Hispanus Mahumetanorum in Africa consuetudine familiariter esset usus. Lutetiam deinde ad capiendum ingenij cultum profectus, Lutherana doctrinæ, cuius sequaces in Academia illa passim delitescerant, venenum hausit: quod cum spergere & ipse cœpisset, in Delphinatum proficiscens comprehensus est, sed mox partim negata, partim eiurata Lutherana hæresi, dimissus. Lugduni postea operam suam typographo in cortigendis vel corrumpendis potius Biblijs locavit: inde in Germaniam profectus, libros suos de Trinitate, & Dialogos de Regeneratione, nec non Epistolas & Apologias quasdam publicavit: qui quidem omnes quamvis detestabili hæresi infecti, in Comitijs Ratisbonensibus Anno MDXXXV, publice venterunt. Inter discipulos seu alleclias eius Bernardus Ochinus quoque numeratur, ut Schlüsselburgius libro XI. testatur Genevam tandem abiit, ut cum Calvino sententiam confiteret: minus sibi iniquum fore sperans: quod ab eo scriptum legisset, verba illa *Sancta Trinitas Unus Deus*, tamquam barbariem spirantia, minus sibi placere, (e) Sed & intellexerat Calvinum Lausannæ tribus illis symbolis subscribere noluisse, ideo præcipue quod in Niceno Filii *Deus* appellatur, ut Galeus in Farelli defensione scribit: eundemque negare ex verbis illis *Ioannis 10. Ego & Pater unum sumus*, evinciposse, Filium esse eiusdem cum Patre Substantiæ; valdeque errasse antiquos illos Patres qui dicto hoc ad probandam personarum Trinitatis consubstantialitatem abusi sint. Sed Servetum ipse multum fefellit. Neque enim Genevæ eam li-

a Vide Iordan. in Respons. ad Danaum. b Anatomia Eccl. Cath. Coccius &c. c Ioan. 1. Act. 15. Gal. 3. d In serm. Evang. Dom. Trin. e Vid. Epist. Calvin. ad Polonus f. 63. & Tigur. da Genev. enser Calv. epist. 159.